

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.02.2022. – 04.03.2022.

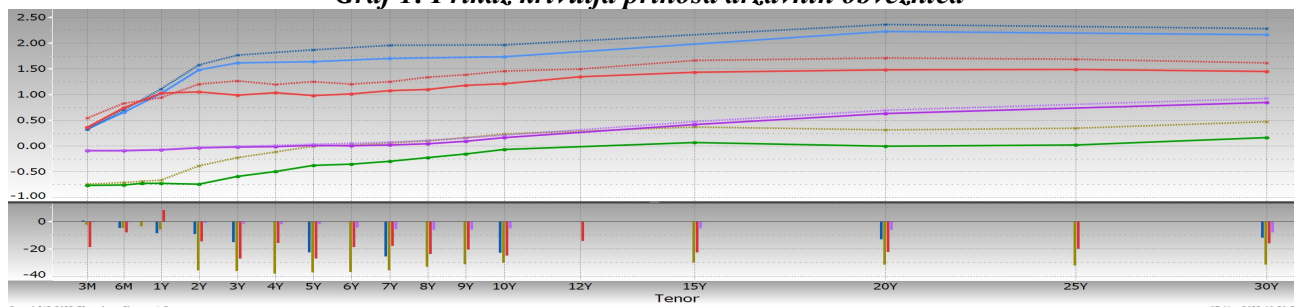
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22
2 godine	-0,38	-	-0,73	1,57	-	1,48	1,21	-	1,06	-0,02	-	-0,03
5 godina	0,00	-	-0,37	1,87	-	1,64	1,25	-	0,98	0,04	-	0,02
10 godina	0,23	-	-0,07	1,96	-	1,73	1,46	-	1,21	0,21	-	0,16

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	25.2.22	-	4.3.22
3 mjeseca	-0,718	-	-0,733
6 mjeseci	-0,714	-	-0,761
1 godina	-0,640	-	-0,693

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.03.2022. godine (pune linije) i 25.02.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nastavak ratnih dejstava u Ukrajini i povećana neizvjesnost toka rata su i tokom protekle sedmice nastavili da budu u fokusu tržišta. To je dovelo do oštre korekcije prinosa obveznica eurozone naniže, zahvaljući povećanoj potražnji za sigurnijim investicijama. Prinosi njemačkih obveznica su na sedmičnom nivou smanjeni između 30 i 37 baznih poena, dok je kod prinosa italijanskih obveznica smanjenje iznosilo između 21 i 31 bazni poen. Takođe, negativno raspoloženje se odrazilo i na berzanske indekse u Evropi, koji su svakodnevno, s izuzetkom srijede, bilježili priličan dnevni pad. Euro Stoxx 50 indeks je na sedmičnom nivou smanjen za 10,44%. Pored toga, odluka o uvođenju dodatnih sankcija Rusiji se već početkom sedmice odrazilo na izražen rast cijene prirodnog gasa u Evropi na rekordno visoke vrijednosti, a taj trend je nastavljen do kraja sedmice. Prinosi obveznica su na kratko u srijedu zabilježili korekciju, nakon izlaganja predsjednika Feda Powella, koji je najavio moguće veće povećanje referentne kamatne stope Feda od 25 baznih poena.

Ovog četvrtka se održava sjednica UV ECB, pa je uoči sjednice već krajem sedmice došlo do perioda zatišja informacija zvaničnika ove institucije. Početkom sedmice član UV ECB Centeno je izjavio da bi eurozona mogla biti podložna stagflaciji usljed napada Rusije na Ukrajinu, iako podržava nastavak procesa „normalizacije“ monetarne politike. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da će invazija Rusije na Ukrajinu imati negativan uticaj na evropski ekonomski rast, ali da neće dovesti ovu regiju u punu recesiju, te da će viša inflacija biti prisutna duži vremenski period zajedno sa slabijim ekonomskim

rastom i da je najvažnije da se izbjegnu efekti drugog kruga. U međuvremenu je objavljen podatak inflacije koji je u eurozoni u februaru dostigao rekordno visok nivo od 5,8%, dok su proizvođačke cijene u januaru, povećane za preko 30% godišnje (takođe rekordan rast), što predstavlja dodatni pritisak na ECB vezano za pitanje budućnosti monetarne politike. U objavljenom zapisniku sa posljednje sjednice ECB, održane početkom februara, navodi se da bi inflacija tokom narednih nekoliko mjeseci mogla da bude veća nego što je očekivano ukoliko dođe do intenzivnijeg rasta cijena energenata, posebno ukoliko dođe do dalje eskalacije geopolitičkih tenzija. Prema ovom zapisniku, neki od zvaničnika ECB su doveli u pitanje tačnost postojećih modela prilikom prognoziranja inflacije, a izražena je i sumnja da li će inflacija u 2023. godini biti ispod 2%, kao što su to pokazale prognoze zaposlenika ECB u decembru prošle godine. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da će ECB pažljivo pratiti ekonomske posljedice rata u Ukrajini i da će učiniti sve što je potrebno da pruže podršku oporavku regije od pandemije, onda kada taj uticaj bude jasniji. Lane je dodao da će pored rata i posljednji objavljeni podaci o inflaciji u eurozoni biti uzeti u obzir u dolazećim ekonomskim projekcijama.

Ekonomski institut Ifo je objavio da su problemi na strani ponude kod njemačkih maloprodavaca ponovo pogoršani u februaru, pri čemu je 76,3% maloprodavaca saopštilo da nisu primili svu naručenu robu u poređenju sa procentom od 57,1% u januaru. Ifo dalje navodi da se poboljšanje koje je zabilježeno u januaru nije pokazalo kao trajno, što znači da će se nastaviti „određeni manjci na policama za sada“.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	FEB	5,6%	5,8%	5,1%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	FEB	2,6%	2,7%	2,3%
3.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	FEB	5,4%	5,5%	5,1%
4.	Stopa inflacije – Austrija (prelim.)	FEB	-	5,9%	5,0%
5.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	FEB	5,5%	6,2%	5,1%
6.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	FEB	7,0%	7,5%	6,2%
7.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	JAN	27,3%	30,6%	26,3%
8.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	FEB	55,8	55,5	52,3
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	FEB	58,4	58,2	58,7
10.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	FEB	55,8	55,5	51,1
11.	GDP – Finska (kvartalno)	IV kvartal	-	0,6%	0,9%
12.	GDP – Irska (kvartalno)	IV kvartal	-	-5,4%	1,2%
13.	GDP – Italija (kvartalno) final.	IV kvartal	0,6%	0,6%	2,5%
14.	GDP – Italija (G/G)	2021. god.	-	6,6%	-8,9%
15.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (G/G)	2021. god.	7,8%	7,2%	9,5%
16.	Maloprodaja – EZ (G/G)	JAN	9,2%	7,8%	2,1%
17.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	JAN	-	15,8%	7,6%
18.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	JAN	5,5	3,5	6,6
19.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	JAN	-3,2%	-1,5%	0,0%
20.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	JAN	-	-1,1%	0,2%
21.	Stopa nezaposlenosti – EZ	JAN	6,9%	6,8%	7,0%
22.	Stopa nezaposlenosti – Italija	JAN	9,0%	8,8%	9,0%
23.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	JAN	-	5,6%	5,7%
24.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	FEB	5,1%	5,0%	5,1%
25.	Stopa nezaposlenosti – Irska	FEB	-	5,2%	5,2%
26.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	FEB	-	-11,4	17,2

SAD

Rast geopolitičkih tenzija i jačanje invazije Rusije na Ukrajinu, uz neuspjela dva kruga pregovora, negativno su se odrazili, kako na globalna finansijska tržišta tako i na tržište u SAD tokom protekle sedmice. Prinosi na američke obveznice su na sedmičnom nivou smanjeni između 9 i 23 baznih poena. Na priličan rast prinosa koji je zabilježen sredinom sedmice uticao je govor predsjednika Feda Powella, koji

je još jednom ponovio stav da će podržati povećanje referentne kamatne stope za 25 baznih poena ili čak i više na sjednici ovog mjeseca kako bi se uticalo na smanjenje inflatornih pritisaka.

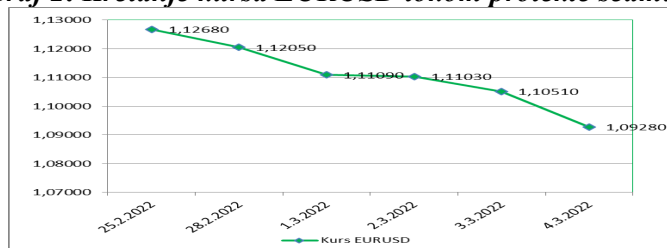
Prošle sedmice je objavljen Fedov izvještaj o stanju američke privrede Beige Book, u kojem je istaknuto da se ekonomska aktivnost proširila skromnim do umjerenim tempom od sredine januara. Navedeno je i da je potrošnja uglavnom bila slabija nego u ranijem izvještaju, dok je proizvodna aktivnost nastavila rasti skromnim tempom. Prema izvještajima svih regija, ukupni ekonomski izgledi u narednih šest mjeseci su ostali stabilni i generalno optimistični, iako je naglašen povišen stepen nesigurnosti usljed rasta geopolitičkih tenzija.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	FEB	3,9%	3,8%	4,0%
2.	Nefarmerski sektor (promjena)	FEB	423.000	678.000	481.000
3.	Privatni sektor (promjena)	FEB	413.000	654.000	448.000
4.	Prerađivački sektor (promjena)	FEB	24.000	36.000	16.000
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. FEB	225.000	215.000	233.000
6.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	FEB	5,8%	5,1%	5,5%
7.	ISM indeks prerađivačkog sektora	FEB	58,0	58,6	57,6
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	FEB	57,5	57,3	55,5
9.	Fabričke porudžbine (M/M)	JAN	0,7%	1,4%	0,7%
10.	Porudžbine trajnih dobara (M/M) F	JAN	1,6%	1,6%	1,2%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1268 na nivo od 1,0928, što predstavlja pad od 3,02% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Predstavnici Velike Britanije su saopštili da ova država poduzima dalje mjere protiv Centralne banke Rusije kao odgovor na invaziju Ukrajine. U saopštenju je navedeno da će Vlada odmah poduzeti sve neophodne korake kako bi svim pravnim i fizičkim licima iz Velike Britanije onemogućila da provode bilo kakve transakcije koje uključuju CBR, Ruski nacionalni fond (Russian National Wealth Fund) i Ministarstvo finansija Rusije. Ministar finansija Sunak je, zajedno sa guvernerom BoE Baileyem, najavio namjeru Vlade Velike Britanije da poduzme dalje restriktivne ekonomske mjere u odgovoru na invaziju na Ukrajinu ciljajući na Centralnu banku Rusije. U međuvremenu, South China Morning Post je izvijestio da Rusi posjeduju oko 8 milijardi GBP (10,7 milijardi USD) imovine, preduzeća i druge imovine u Velikoj Britaniji, prema istraživanju koje je proveo agent za nekretnine Aston Chase. Od toga je oko 1,1 milijardu GBP uloženo u nekretnine u Londonu.

Viceguverner BoE nadležan za finansijsku stabilnost Cunliffe je izjavio da će sankcije nanijeti značajnu štetu ekonomiji Rusije, ali ne bi trebalo da se materijalizuju rizici po širu finansijsku stabilnost. Cunliffe je istakao da pojačana percepcija geopolitičkog rizika i njegovog potencijalnog uticaja na rast i inflaciju, mogu samo povećati rizike oko prilagođavanja, odnosno udaljavanja investitora od rizične aktive. Naglasio je i da je rast inflacije u Velikoj Britaniji rezultat spoljnih faktora, te da očekivanja viših stopa inflacije i slabijeg rasta mogu imati negativan uticaj na cijene aktive.

Ruskim oligarsima, kojima bi mogle biti uvedene sankcije od strane Velike Britanije, bi mogla biti zamrznuta imovina čak i prije nego se ove mjere formalno uvedu, prema planu koji su predložili zakonodavci Velike Britanije.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (G/G)	JAN	-	3,2%	1,5%
2.	Broj odobrenih hipotekarnih zajmova	JAN	72.000	74.000	71.200
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	JAN	-	5,7%	6,4%
4.	PMI prerađivački sektor F	FEB	57,3	58,0	57,3
5.	PMI uslužni sektor F	FEB	60,8	60,5	54,1
6.	PMI građevinski sektor	FEB	57,5	59,1	56,3
7.	Nationwide cijene kuća (G/G)	FEB	10,8%	12,6%	11,2%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,84022 na nivo od 0,82595, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3409 na nivo od 1,3230.

JAPAN

Stopa nezaposlenosti u Japanu je povećana, nakon rasta broja zaraženih Covid19 i ograničenja aktivnosti u uslužnom sektoru, iako je nivo dostupnih poslova povećan na 21-mjesečni maksimum u januaru. Premijer Kishida je izjavio da bi naredni guverner BoJ trebalo da bude neko ko razumije potrebu za saradnjom sa Vladom u borbi protiv deflacije. Tržišni učesnici očekuju promjenu rukovodstva BoJ naredne godine s obzirom na to da promjene u njihovim masivnim programima kvantitativnih olakšica i krive prinosa nisu uspjele pokrenuti stopu inflacije do ciljanog nivoa do 2%, te su izazvale kritike zbog štetnog uticaja na profite finansijskih institucija. Kishida će imati ovlaštenja da izabere nasljednika sadašnjeg guvernera Kurode, čiji mandat prestaje u aprilu 2023. godine, ukoliko njegova stranka ostvari pobjedu na izborima za Gornji dom, koji se očekuju tokom ovog ljeta.

Član MPC BoJ Nakagawa je izjavila da bi kriza u Ukrajini mogla naštetiti ekonomiji Japana, tako što će povećati troškove domaćinstvima i kompanijama kroz rast cijena goriva i robe, te je naglasila potrebu za zadržavanjem masivnog stimulansa kako bi se podržao krhki oporavak. Stopa inflacije bi se mogla nakratko približiti nedostižnom ciljanom nivou BoJ od 2%, dijelom zbog naglog rasta cijena energije izazvane krizom, izjavila je Nakagawa. Nakagawa je dodala da rast inflacije na taj nivo ne bi bio dovoljan razlog za povlačenje stimulansa, jer se ekonomija u Japanu još uvijek oporavlja od posljedica koje je nanijela pandemija Covid19.

Premijer Kishida je izjavio da će Japan ograničiti trgovinu sa Centralnom bankom Rusije kako bi osigurao efikasnost finansijskih sankcija SAD i Evrope, nakon ruske invazije na Ukrajinu. Kishida je nakon telefonskog razgovora sa predsjednikom Zelenskim izjavio da će pružiti humanitarnu pomoć Ukrajini u vrijednosti od 100 miliona USD, nakon čega je Zelenski izrazio zahvalnost zbog uvođenja sankcija Rusiji.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja (G/G)	JAN	1,4%	1,6%	1,2%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	JAN	0,1%	-0,9%	2,7%
3.	Indeks započelih kuća (G/G)	JAN	2,5%	2,1%	4,2%
4.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	FEB	52,9	52,7	55,4
5.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	FEB	42,7	44,2	47,6
6.	Kompozitni PMI indeks (final.)	FEB	44,6	45,8	49,9
7.	Prodaja vozila (G/G)	FEB	-	-18,6%	-12,5%
8.	Kapitalna potrošnja (G/G)	IV kvartal	2,9%	4,3%	1,2%
9.	Stopa nezaposlenosti	JAN	2,7%	2,8%	2,7%
10.	Monetarna baza (G/G)	FEB	-	7,6%	8,4%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 130,25 na nivo od 125,55. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 115,55 na nivo od 114,82.

NAFTA I ZLATO

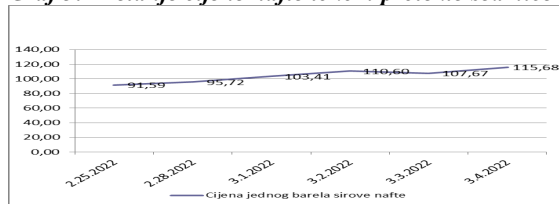
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,59 USD (81,28 EUR).

Tokom sedmice cijena nafte je imala stalnu tendenciju rasta pod uticajem geopolitičkih tenzija i ratnih dejstava na relaciji Ukrajina – Rusija. Početkom sedmice pojavile su se vijesti da SAD i još neke zemlje razmatraju mogućnost da oslobode 60 miliona barela nafte, što je ekvivalent ruskom outputu nešto manjem od šest dana. Ipak, ove vijesti nisu ublažile pritiske na rast cijene nafte, te su već sada investitori ukazivali na to da će cijena premašiti nivo od 100 USD i da će ostati iznad tog nivoa, čak i bez sankcija na ruski gas i naftu, jer anksioznost u trgovini sa Moskvom stvara poremećaje u snabdijevanju. Tokom protekle sedmice OPEC+ na čelu sa Saudijskom Arabijom je istakao da će se držati planiranog obima povećanja ponude nafte, što znači povećanje od 400.000 barela dnevno, nastavljajući postepeno obnavljanje proizvodnje koja je bila snažno pogođena tokom pandemije Covid19. Ova odluka je opravdana tvrdnjom da geopolitičke tenzije, a ne promjena tržišnih fundamenata, utiču na rast cijene nafte.

Do kraja sedmice cijena nafte je i dalje bila veoma volatilna i pod rastućim pritiscima zbog neizvjesnosti oko isporuke nafte. Među trgovcima postoji izražena bojazan da će prekid ruskog izvoza pod uticajem sankcija nadmašiti veću ponudu Irana u slučaju postizanja nuklearnog sporazuma sa Teheranom. Američki državni sekretar Blinken je izjavio da Bajdenova administracija i njeni saveznici razgovaraju o embargu na rusku naftu, dok raste pritisak da se uzvrati jačim udarom na invaziju na Ukrajinu potiskivanjem izvoza iz ključne ruske energetske industrije.

Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 26,30%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,68 USD (105,86 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.889,34 USD (1.676,73 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta zbog geopolitičkih rizika i neizvjesnosti koje su pojačale tražnju za sigurnim investicijama. Na cijenu zlata uticaj su imale i izjave predsjednika Feda Powella koji je istakao da se očekuje da bi u ovoj godini mogao biti zabilježen vrhunac inflacije, nakon čega bi počelo slabljenje inflacije, ali je podržao povećanje kamatnih stopa, čak i za više od 25 baznih poena zaredom na narednim sastancima.

Sredinom sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta, ponovo zbog geopolitičkih tenzija i neizvjesnosti, te su investitori potražili sigurna ulaganja. Predsjednik Feda Powell je prilikom obraćanja Senatu istakao da je napad Rusije na Ukrajinu pojačao rizike inflacije sa dvije strane – kroz veće cijene energije, ali i kroz veće cijene dobara. Cijena zlata je tokom trgovanja u petak nastavila sa tendencijom rasta, sve zbog geopolitičkih tenzija. Proizvodnja zlata u Australiji je smanjena za 4% na 315 tona prošle godine u odnosu na 2020. godinu, uglavnom zbog pandemije koronavirusa. Pored zlata i ostala dobra su imala tendenciju rasta. Paladijum je dostigao najviši nivo u istoriji zbog sve veće zabrinutosti da bi izvoz iz Rusije, najvećeg proizvođača, mogao biti poremećen kao rezultat sankcija protiv zemlje nakon što je izvršila invaziju na Ukrajinu. Rusija čini 40% ukupne rudarske proizvodnje ovog metala koji se uglavnom koristi u katalizatorima za vozila na benzin.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.970,70 USD (1.803,35 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 4,31%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

